

T É Z I S E K

1) A múlt, a jelen és a jövő Kontinuitás és kulturális párbeszéd

A múltról szerzett ismeretek összegyűjtése biztosítja a hagyományok kontinuitását. A múlt példái kapaszkodót adhatnak a jelenben utat keresőnek, tanulságul szolgálhatnak a jövőt tekintve. A hatvanas évek balatoni építészetével foglalkozó gyűjteményes könyv – a mestermunka – nem csupán építészek figyelmét kívánja felhívni a közelmúlt építészeti, szellemi örökségére. Célja kulturális párbeszéd, diskurzus kezdeményezése.

2) A történeti kutatások, a kutató személye és a vizsgálódás kora

A hatvanas évek, nagyszüleim ifjúsága, még tapintható közelségben van, még beszélgethetek az egykor fiatal alkotókkal. Mégis, a mai felgyorsult, virtualitásban kiteljesedni vágyó világunktól nagyon távolinak tűnik. A kontinuitást szellemi távlatokban kell keresnünk.

3) A hely identitása

A Regionális Terv koncepciója mentén megvalósult településrendezések és épületkarakterek együttesen határozzák meg a balatoni identitást. A rendezési tervek folyamatos követése és felügyelete garanciát jelentett az egyes épületek, építmények regionális összefüggéseket szem előtt tartó kialakítására.

4) A hatvanas évek balatoni építészete időbeli és térbeli sűrűsödés.

Az építészettörténeti hatvanas évek – nagyjából a történelmi eseményekkel párhuzamosan – 1957-től 1968-ig tartott. A Balaton környék fejlesztésének központi elvárása ebben a bő tíz évben összezsugorodott egy – a szocreál ideológiai nyomásától felszabadult – fiatal építészgeneráció alkotói tenni akarásával. A *hatvanas évek balatoni építészete* nem a hatvanas években a Balaton-parton épült épületek csoportját jelenti, hanem egy átfogó koncepció alapján megvalósult egységet.

5) Az ideológiailag determinált társadalmi közeg és az alkotói szabadság ambivalenciája

A nemzetközi szinten is elismert, előkép nélküli Regionális Terv és a magas szintű építészeti minőséget képviselő épületek, a hatalom erőteljes központi irányítása mellett biztosított viszonylagos szakmai, alkotói szabadság keretében jöttek létre. A tervezés és a megvalósulás a rendkívüli jogosítványokkal felruházott balatoni főépítész irányításával történt.

6) Értékmentés, dokumentálás, archiválás

A hatvanas évek balatoni építészetének szellemi öröksége ma már többnyire csak foszlányaiban érhető utol. A regionális koncepció darabjaira hullott, az épületek jelentős része is az enyészeté lett. Mégis azt gondolom, hogy értekezésem és a mesterműként bemutatott könyv segít értelmezni, újra összerakni olyan töredékeket, amelyekből – tanulságaival, szépségeivel és kritikájával együtt – kiviláglik egy jelentős korszak nemzetközileg is elismert építészeti minősége.